

Moduł IV Ocenianie

dr Anna Sternicka

Sesja I Funkcje oceny szkolnej i oceniania (4 godz.)

Cele:

- a. wyjaśnienie funkcji oceny szkolnej i celów oceniania
- b. charakterystyka oceniania wspomagającego i sumującego
- c. uzasadnienie relacji i roli oceniania w planowaniu dydaktycznym
- d. charakterystyka oceniania jako systemu wartości i style oceniania
- e. uzasadnienie oceny współpracy w grupie/ zespole
- f. uzasadnienie oceny prezentacji
- g. opracowanie narzędzi do samooceny ucznia i nauczyciela

Metody: sesja plakatowa, ćwiczenia, dyskusja, porównanie w parach, metaplan

Środki dydaktyczne: papier plakatowy, rozporządzenie dotyczące oceniania, foliogramy

Treści kształcenia: (opis merytoryczny zagadnienia):

Cele oceniania (diagnoza uczniów, informacja o efektywności nauczania, ewaluacja nauczania, ocenianie jako różnicowanie i klasyfikowanie uczniów, ocenianie jako upowszechnianie osiągnięć uczniów i szkół, określenie stopnia opanowania standardów, ocenianie jako ewaluacja programów nauczania i ocena efektywności różnych modeli kształcenia, ocenianie jako system wartości. Style oceniania. Funkcje oceny szkolnej. Obszary oceniania. Funkcja klasyfikująca oceny i diagnostyczna – ich użyteczność w różnych sytuacjach. Ocenianie wspomagające i sumujące – ich wzajemne relacje. Ocenianie jako proces gromadzenia informacji o uczniu, jako istotna część procesu uczenia się i nauczania, jako wsparcie i motywacja uczniów. Warunki prawidłowego oceniania związane z:

- Planowaniem procesu nauczania
- Przebiegiem procesu nauczania
- Sposobem zbierania informacji
- Sposobem przekazu informacji i komunikowania
- Ewaluacją pracy nauczyciel

Rozwiązywanie problemów i dylematów związanych z ocenianiem:

1. Co powinno być oceniane, a co nie podlega ocenie
2. Kto powinien oceniać?
3. Jakimi sposobami będziemy oceniać?

Proponowane ćwiczenia:

Zadanie 1

Opracowanie i prezentacja plakatu: "Obszary oceniania"

Zadanie 2

„Burza mózgów” – cele oceniania. Zapis w tabeli, uzasadnieni i wyjaśnienie

Zadanie 3

A. „Porównanie w parach” – funkcje oceny, uzupełnienie tabeli

Funkcja diagnostyczna oceny szkolnej	Funkcja klasyfikująca oceny szkolnej
1. Informacja zwrotna dla uczniów i rodziców	
2. Odpowiedzialność ucznia za wyniki	
3.	
4.	
5.	
6.	

B. Porównanie oceniania wspomagającego i sumującego

C. Analiza schematu uwzględniającego nauczanie i ocenianie

Zadanie 4

Porównanie stylów oceniania na podstawie ankiety. Opracowanie odpowiedzi do pytań metaplanu na temat celów i sposobów oceniania.

Sesja II Wewnątrzszkolny system oceniania (WSO) (4 godz.)

Cele:

- a. rozumienie celowości oceniania przedmiotowego
- b. analizowanie modelu WSO - kryteria i rozporządzenie MEN
- c. oczekiwane właściwości sprawdzania i oceniania
- d. konstruowanie poszczególnych etapów WSO
- e. konstruowanie wymagań programowych na poszczególne oceny szkolne
- f. planowanie ewaluacji WSO wg różnych dziedzin (poznawczej, praktycznej, motywacyjnej)
- g. analizowanie właściwości pomiar sprawdzającego i różnicującego
- h. opracowanie kwestionariuszy do ewaluacji WSO

Metody: ćwiczenia, burza mózgów, projektowanie, metaplan, rybi szkielet

Środki dydaktyczne: Rozporządzenia MEN w sprawie oceniania WSO, karty pracy, przykładowe wymagania programowe, plakaty

Treści kształcenia (opis merytoryczny):

Zasadność i konieczność edukacji przedmiotowej. Model WSO, etapy tworzenia. Rozporządzenia MEN dotyczące oceniania. Porównanie sprawdzania i oceniania wg Niemierki, pomiar sprawdzający i oceniający. Konstruowanie wymagań programowych na poszczególne oceny i zadań sprawdzających. Ewaluacja WSO

Proponowane ćwiczenia:

Zadanie 1

„Burza mózgów” – opracowanie plakatu na temat celowości oceniania przedmiotowego

Zadanie 2

Analizowanie modelu ogólnego WSO, przykładowych rozwiązań wg rozporządzenia MEN

Zadanie 3

Porównanie sprawdzania i oceniania wg Niemierki oraz założeń pomiaru sprawdzającego i oceniającego

Zadanie 4

Projektowanie wymagań programowych do przyrody wg Niemierki i Kruszewskiego na poszczególne oceny, ich uzasadnienie. Opracowanie przykładowych zadań sprawdzających

Opracowanie tabel z kryteriami do oceny pracy zespołowej i prezentacji.

Zadanie 5

Opracowanie narzędzi do samooceny ucznia wg pytań

- Co umiem, a co muszę doskonalić
- Jaki sposób uczenia się jest dla mnie najbardziej efektywny?
- Co chcę osiągnąć, co udało mi się osiągnąć?

Zadanie 6

Autorefleksja i samoocena nauczyciela w kontekście WSO – opracowanie metaplanu

Zadanie 6

Opracowanie założeń WSO wg procedury.

1. Diagnoza
2. Określenie celów WSO
3. Określenie „zasobów” szkoły (nauczyciele, klasy – ich liczebność, baza materialna)
4. Określenie zadań warunkujących realizację celów
5. Ewaluacja

Sesja III Założenia zewnętrznego systemu oceniania w przedmiotach przyrodniczych (6 godz.)

Cele:

- a. poznanie i interpretacja założeń oceniania zewnętrznego
- b. rozumienie i interpretacja standardów i sprawdzanych umiejętności uczniów
- c. projektowanie zadań stosownie do standardów i sprawdzanych umiejętności, opracowanie kartoteki sprawdzianu
- d. odczytywanie wyników egzaminów zewnętrznych i wnioskowanie na ich podstawie
- e. porównywanie wyników sprawdzianu szóstoklasistów w wybranych regionach Polski
- f. wyjaśnienie roli Edukacyjnej wartości dodanej (EWD) w edukacji

Metody: projektowanie, ćwiczenia, dyskusja

Środki dydaktyczne: Standardy, Raporty OKE, zbiory testów sprawdzających, plakaty

Treści kształcenia (opis merytoryczny zagadnienia): Ocenianie zewnętrzne i jego cechy. Porównanie WSO i oceniania zewnętrznego. Standardy do sprawdzianu po kl. VI i umiejętności. Zadania sprawdzające umiejętności kluczowe wraz z kartoteką testu sprawdzającego. Wyniki sprawdzianu w skali kraju i ich interpretacja. Znaczenie EWD w edukacji.

Proponowane ćwiczenia:

Zadanie 1

Analiza schematu oceniania zewnętrznego (od Podstawy programowej poprzez standardy wymagań egzaminacyjnych, wymagania egzaminacyjne do oceniania zewnętrznego)
Uzasadnienie korelacji i spójności oceniania zewnętrznego z WSO - dyskusja

Zadanie 2

Analiza standardów i umiejętności szóstoklasisty (czytanie, pisanie, rozumowanie, korzystanie z informacji, wykorzystywanie wiedzy w praktyce)
Opracowanie przykładowych zadań z przyrody wg wymagań egzaminacyjnych wraz z kartoteką testu (model odpowiedzi, punktacja)

Zadanie 3

A. Porównanie wyników sprawdzianu w skali kraju na podstawie Raportów OKE.
Wnioskowanie na podstawie uzyskanych wyników
B. Obliczyć procent uzyskanych punktów przez każdego ucznia w zakresie poszczególnych kategorii standardów wymagań egzaminacyjnych i za cały zestaw wg wzoru oraz określić stopień opanowania umiejętności wg wzoru w tabeli 1. Wyniki

wpisać do tabeli 2

Tabela 1

Procent uzyskanych punktów	0-19	20-49	50-69	70-79	80-89	90-100
Średnia łatwość zadań	b. trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	łatwe	b. łatwe
Stopień osiągnięć	b. niski	niski	niżej zadawalający	zadawalający	dobry	b. dobry
Symbol	bn	n	nz	z	d	bd

Zadanie 4

Dyskusja nad założeniami EWD i zapis w arkuszu SWOT

Tabela 2

Numer ucznia Np. od 1-20	Czytanie	Pisanie	Rozumowanie	Korzystanie z informacji	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce	Zestaw zadań
	Pkt, %, st. opanowania	jak obok	jak obok	jak obok	jak obok	Razem, %, st. opanowania